

POSTANOWIENIE

Dnia 8 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku G. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 marca 2016 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 26 sierpnia 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2015 r. Sąd Apelacyjny – w sprawie z odwołania G. P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o rentę rodzinną – na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną G. P. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 12 grudnia 2014 r.

W uzasadnieniu swojego postanowienia Sąd Apelacyjny ustalił, że wyrokiem z dnia 12 grudnia 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 stycznia 2014 r. W dniu 18 czerwca 2015 r. (data nadania w Urzędzie Pocztowym) wnioskodawczynie, działając przez pełnomocnika wyznaczonego z urzędu, złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z 12 grudnia 2014 r. W dniu 22 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny

wezwał pełnomocnika wnioskodawczynie do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez uiszczenie opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 30 zł w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi. Przesyłka prawidłowo powtórnie awizowana nie została podjęta w terminie, w związku z czym zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 20 lipca 2015 r. pozostawiono ją w aktach ze skutkiem doręczenia na dzień 10 lipca 2015 r. Do dnia rozpoznawania przedmiotowej sprawy opłata od skargi kasacyjnej nie została uiszczona.

Sąd Apelacyjny powołał przepis art. 126² § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata. Zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych, z zastrzeżeniem art. 36 tej ustawy, zgodnie z którym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Sąd Apelacyjny wskazał, że pełnomocnik wnioskodawczynie nie opłacił wnoszonej skargi kasacyjnej, w związku z czym w trybie art. 130 § 1 k.p.c. został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej. Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych zgodnie z dyspozycją art. 139 § 1 k.p.c. zostało prawidłowo podwójnie awizowane, a wobec nieodebrania go przez stronę w tym terminie, pozostawione w aktach ze skutkiem doręczenia na dzień 10 lipca 2015 r. Od tej daty należało liczyć wnioskodawczynie ustawowy tygodniowy termin do uzupełnienia braków formalnych, który upłynął bezskutecznie z dniem 17 lipca 2015 r., ponieważ ani wnioskodawczynie ani jej pełnomocnik nie uiszcili opłaty od skargi kasacyjnej. W związku z powyższym przedmiotowa skarga kasacyjna, jako nieopłacona, podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego pełnomocnik wnioskodawczynie zaskarżył zażaleniem zarzucając naruszenie:

- art. 139 k.p.c. przez błędne uznanie, że przesyłka listowna zawierająca wezwanie do uzupełnienia skargi kasacyjnej została prawidłowo doręczona;

- art. 398⁶ k.p.c. przez błędne uznanie, że skarga kasacyjna nie została opłacona pomimo wezwania do uzupełnienia jej braków w terminie z powodu nieprawidłowego uznania, że przesyłka listowna zawierająca wezwanie do uzupełnienia skargi kasacyjnej została prawidłowo doręczona.

Pełnomocnik wnioskodawczynie wniósł o: 1. uchylenie zaskarżonego postanowienia, 2. przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 30 zł pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej, 3. przeprowadzenie dowodów zawartych w treści uzasadnienia zażalenia, 4. zawieszenie postępowania do czasu rozpatrzenia postępowania reklamacyjnego przez operatora pocztowego InPost.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że pełnomocnikowi wnioskodawczynie nie doręczono awiza dotyczącego przedmiotowego wezwania do uzupełnienia skargi kasacyjnej, bądź nie wydano przedmiotowej przesyłki w punkcie InPost, pomimo wezwania do wydania wszystkich znajdujących się w punkcie InPost przesyłek. O wydaniu wezwania do uzupełnienia skargi kasacyjnej pełnomocnik dowiedział się 1 września 2015 r. z treści zaskarżonego postanowienia Sądu Apelacyjnego. Pełnomocnik wnioskodawczynie w okresie od 21 czerwca do 3 lipca 2015 r. przebywał na urlopie. Po powrocie do G. niezwłocznie udał się do punktu odbioru przesyłek InPost znajdującego się przy ul. F. w G. i odebrał znajdujące się tam awizowane przesyłki. Wśród wydanych przesyłek nie było przedmiotowej przesyłki - wezwania do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej. Po otrzymaniu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej w dniu 1 września 2015 r. pełnomocnik złożył w dniu 2 września 2015 r. reklamację w InPost na niedoręczenie przesyłki. Reklamacja została złożona w formie telefonicznej i przyjęta przez pracownika InPost pod nr reklamacji IPSP 4156221. Reklamacja będzie rozpatrzona w terminie 30 dni od daty jej złożenia. Pełnomocnik zobowiązał się do przedłożenia informacji o rodzaju rozpatrzenia reklamacji. Pełnomocnik żalając się wskazał, że jako profesjonalny pełnomocnik prowadzący Kancelarię Radców Prawnych w formie spółki cywilnej zawsze odbiera wszelką korespondencję kierowaną do kancelarii; jest w pełni świadomy konsekwencji braku

odebrania przesyłek sądowych i instytucji doręczenia zastępczego z art. 139 k.p.c. Sam fakt tej wiedzy uzasadnia zastosowanie domniemania faktycznego, że nie jest możliwe nie odebranie przesyłki przez niego, jako profesjonalnego pełnomocnika. Pełnomocnik żalącej się wskazał, że w okresie pomiędzy 5 a 9 lipca 2015 r., tj. bezpośrednio po powrocie z urlopu odebrał przesyłki w punkcie InPost znajdującym się przy ul. F. w G., co było dla niego naturalne ze względu na przebywanie 11 dni na urlopie. W poprzednim czasie zdarzyły się wypadki, że w punkcie InPost na ul. F. znajdowały się przesyłki listowne pomimo braku doręczenia awizo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 10 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) opłatę należy uiścić przy wniesieniu pisma podlegającego takiej opłacie. Z treści art. 96 ust. 1 pkt 4 tej ustawy wynika, że nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art. 36. Zwolnienie to dotyczy stron wnoszących odwołania w obu kategoriach spraw wskazanych w art. 36 *in principio*. Przepis art. 36 wprowadza jednak wyjątek od tego zwolnienia, który odnosi się do czterech rodzajów pism: zażalenia, apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Strona wnosząca odwołanie uiszcza od tych pism opłatę podstawową w kwocie 30 zł.

Opłata podstawowa, o której mowa w art. 36 ustawy, jest opłatą w wysokości stałej w rozumieniu przepisu art. 130² k.p.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2006 r., II UZP 11/06, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 163; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2007 r., I UZ 55/06, LEX nr 950813). Jeżeli zatem pismo jest wnoszone przez pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym, to w razie nieuiszczenia należnej opłaty, przewodniczący zwraca je bez wzywania do opłacenia pisma. W razie uiszczenia prawidłowej opłaty w terminie tygodnia od doręczenia zarządzenia o zwrocie, pismo wywołuje skutki od dnia pierwotnego wniesienia.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym, po uchyleniu od 1 lipca 2009 r. art. 130² § 3 k.p.c., nie ma przepisu pozwalającego na odrzucenie bez wezwania o uiszczenie należnej opłaty stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia wniesionego przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środka odwoławczego lub środka zaskarżenia, który nie został w ogóle opłacony lub został opłacony w nienależytej wysokości. Oznacza to konieczność wdrożenia trybu naprawczego określonego w art. 130 § 1 k.p.c. Jedyny wyjątek od tej zasady wprowadza art. 112 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Dokonując subsumcji tych przepisów do stanu faktycznego, wynikającego ze złożonego zażalenia, należy stwierdzić, że na podstawie art. 36 tej ustawy, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł między innymi, od skargi kasacyjnej. Wobec powyższego opłatę od skargi kasacyjnej pełnomocnik skarżącej będący radcą prawnym powinien był uiścić przy wniesieniu tego środka zaskarżenia (najpóźniej w ostatnim dniu terminu przewidzianego do złożenia skargi), zwłaszcza w sytuacji, gdy wybierał się urlop i musiał mieć świadomość, że brak zapłaty tej niewielkiej kwoty może spowodować niepotrzebne przedłużenie postępowania międzyinstancyjnego.

Jeśli tego nie zrobił był zobligowany do odebrania spodziewanego wezwania do uzupełnienia braku formalnego skargi kasacyjnej – wiedząc, że sankcją niedopełnienia obowiązku stanie się odrzucenie skargi kasacyjnej. Poza gołosłownym twierdzeniem pełnomocnika wnioskodawczynie nie ma dowodów potwierdzających sugestię zażalenia, że awizo w sprawie odebrania wezwania z sądu nie zostało mu doręczone w punkcie InPostu. Działając z należyłą starannością, w sytuacji swoich wątpliwości co do otrzymania wezwania i zdając sobie sprawę z niewykonania obowiązku niezwłocznego opłacenia skargi kasacyjnej opłatą w wysokości stałej, miał możliwość zweryfikowania kwestii doręczenia wezwania we właściwym sądzie.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd Najwyższy uznał, że pełnomocnik wnioskodawczynie miał możliwość zapłacenia opłaty od skargi kasacyjnej w terminie, a ponieważ tego nie uczynił, bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 139 k.p.c. przez uznanie, że wezwanie do uzupełnienia skargi

kasacyjnej zostało prawidłowo doręczone. Zwrócić ponadto należy uwagę, że art. 139 k.p.c. zawiera pięć paragrafów; należało zatem w zażaleniu wskazać konkretny przepis, który ewentualnie został naruszony.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, uznając bezzasadność zażalenia, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc